מנחה הבאה עשרון וכו' : ס] **מתני'** לא מינו כהן אחר תחתיו משל מי היתה קריבה ר"ש אומר משל ציבור ר' יהודה אומר משל יורשין, ושלימה היתה קריבה : **גמ'** ת"ר כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו מנין שתהא מנחתו קריבה משל יורשין ת"ל והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה יכול יקריבנה חצאין ת"ל אותה כולה ולא חציה דברי רבי יהודה ר"ש אומר חק עולם משל עולם כליל תקטר שתהא כולה בהקטרה והאי הכהן המשיח להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד ת"ל אשר יקריבו לה' אהרן בפני עצמו ובניו בפני עצמן, בניו אלו כהנים הדיוטות, אתה אומר כהנים הדיוטות או אינו אלא כהנים גדולים כשהוא אומר והכהן המשיח תחתיו מבניו הרי כ"ג אמור הא מה אני מקיים בניו אלו כהנים הדיוטות א"כ לכתוב קרא הכהן המשיח תחתיו בניו יעשה מאי מבניו שמעת מינה תרתי, ור"ש האי אותה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכ"ג שמת ומינו אחר תחתיו שלא יביא חצי עשרון מביתו ולא חצי עשרון של ראשון, ותיפוק ליה מן ומחציתה ? ר"י לא דריש ורבי יהודה האי חק עולם מאי עביד ליה חוקה לעולם תהא, כליל תקטר למה לי מיבעי ליה לכדתניא אין לי אלא עליונה ע] מנחת כ"ג בכליל תקטר ותחתונה מנחת כהן הדיוט בלא תאכל, מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה ת"ל כליל-כליל לגזירה שוה נאמר כאן כליל ונאמר להלן כליל מה כאן בכליל תקטר אף להלן בכליל תקטר ומה להלן ליתן ג] לא תעשה על אכילתו אף כאן ליתן לא תעשה על אכילתה, וסבר ר"ש משל ציבור דאורייתא *והתנן א"ר ש שבעה דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהן, עובד כוכבים ששלח עולתו ממדינת הים ושלח עמה נסכים קריבה משלו ואם לאו קריבין משל ציבור, וכן גר שמת והניח זבחים יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל ציבור, ותנאי ב"ד הוא כ"ג שמת ולא מינו כהן אחר תחתיו שתהא מנחתו קריבה משל ציבור ? א"ר אבהו שני ד] תקנות הוו דאורייתא מדציבור כיון דחזו דקא מידחקא לישכה תקינו דלגבי מורשים, כיון דחזו דקא פשעי בה אוקמוה אדאורייתא, ועל פרה שלא יהא מעלין באפרה דאורייתא היא דתניא חטאת היא מלמד שמועלין בה, היא בה מועלין ואין מועלין באפרה

מנחה הבאה עשרון ממנחה הבאה עשרון כו' : ס] **מתני'** ושלימה . עשרון שלם בבוקר ועשרון בין הערבים כל זמן שהיא קריבה משל ציבור : **גמ'** הכהן ו] המשיח תחתיו אחד מבניו יעשה אותה . דמשל יורשים קריבה עד יעמוד אחר : יכול יקריבו יורשין לחצאין . כמו שהיה אביו עושה : משל עולם . משל צבור מתרומת הלשכה : שתהא כולה בהקטרה . שלא יעשה ממנה שיריים לאכילה לישנא אחרינא שיקטירנה שלימה ולא לחצאין כל זמן שהיא קריבה משל צבור, דבשלימה לא פליגי ר' יהודה ור"ש מפי המורה : יכול יהו אהרן ובניו מקריבין קרבן אחד . ביום המשח : ובניו בפני עצמן . ז] (לשם) החינוך ומאותו יום ואילך לא אבל כ"ג בכל יום דכתיב תמיד : כהנים הדיוטות . דכשכהן הדיוט נכנס לעבודה, באותו יום היה מקריב עשרון ג"א ביום המלואים היה כך אבל לדורות לא נהג, ולא מפי המורה : או אינו אלא כהנים גדולים . דה"ק קרבן זה יקריבו בני אהרן לדורות, כל כ"ג שיעמוד ח] : הרי כ"ג אמור . דה"ק קרא הכהן המשיח שיעמוד מבני אהרן תחתיו לאחר מותו יעשה אותה : א"כ . דטוליה ליורשין אתי שיקריבו החביתים כל זמן שלא מנו כהן אחר תחתיו : לכתוב הכהן המשיח תחתיו בניו יעשה אותה . כשמותו הוא : מאי מבניו . דמשמע אחד מבניו שיעמוד תחתיו לכ"ג (א) ומשמע תרתי : אותה מאי עביד ליה . כיון דנפק ליה שלימה מכליל תקטר, דבשלמא הכהן המשיח מוקי להך דרשא דאמרינן לעיל הרי כ"ג אמור אלא אותה מאי עביד ליה : ומינו כהן אחר תחתיו . בו ביום : ותיפוק ליה מן ומחציתה בערב . כדאמרן לעיל : חוקה לעולם תהא . שתהא מנהג טובה לדורות : עליונה . חביתין ט] דכתיב בקרא ברישא בני את אהרן וכתיב בה כליל תקטר והדר כל מנחת כהן כליל תהיה דמשתעי במנחת נדבתו וכתיב בה לא תאכל : מנין ליתן האמור כו' . שיהו שניהם כליל בהקטרה והאוכל משירי שתיהם יעבור בלאו : ת"ל כליל כליל . כליל תקטר, כליל תהיה לא תאכל : ז' דברים . במסכת שקלים בפרק משום שמצאו : וזה אחד מהם . התם קאי דקתני לעיל בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר וכמדתה לכל רוח זכרים עולות נקבות שלמים בראשונה י] ממשכנין את מוצאה להביא נסכי' עד שהיו מניחין אותה ובורחין התקינו ב"ד שיהו נסכיה קריבין משל צבור וקאמר ר"ש ז' דברים התקינו ב"ד וזה שאמרנו אחד מהם והדר מפרש ואיך שם עובד כוכבים שלא כו' דעובד כוכבים מצוה קרבנותיו כדאמר בפרק אלו מנחות (לקמן דף עג:) איש מה ת"ל איש איש לרבות את העובדי כוכבים שנודרים יא] נדרים ונדבות כישראל : שלא עמם נסכים . דמי נסכיה : וכן גר . להכי נקט גר דאין לו יורשים דאי ישראל הוו מקרבי יורשים נסכיו : משל ציבור . אלמא תנאי ב"ד הוא ולאו דאורייתא : דאורייתא מדצבור . כדכתיב (ויקרא ו) חק עולם : משל עולם : דקא מדחקא לשכה . שהיו פוחתין השקלים שבלשכה לפי שבכל שנה היו צריכין בכך כדאמרינן בפ"ק דמסכת יומא (דף ט.) ושנות רשעים תקצורנה זה מקדש שני שעמדו יותר מג' מאות כהנים גדולים דכל אחד לא הוציא שנתו תקינו (ב) מיורשין : דקפשעי . ולאן מביאין אותה יב] דהיינו שתי תקנות דמעיקרא תקנוה מיורשין והדר תקנוה להחזרה אדאורייתא יג] כמעיקרא : ועל פרה . היינו מאותן ז' דברים : שלא יהא מועלין באפרה . דהגה מתפרה לא יתחייב קרבן מעילה : חטאת היא . בפרה כתיב מלמד שמועלין בה כשאר חטאות עד שלא היתה להן שעת היתר לכהנים : *)לפכאן. אפר מרפא מכה : פרשי מספק טומאה . משום יד] מעילה בשמעתא קמייתא דמעילה (דף ב:) מפרש מאי איכא בין מעילה דרבנן למעילה דאורייתא : ספק טומאה . כגון שנטמא בספק טמא מת כגון סככות ופרעות בספילם מגבין לסן . כלומר עכשיו כשמביאין אותן גובין את המעות מכל אחד ואחד ולאן באין מתרומת הלשכה כשאר קרבנות צבור :

*) שייך לדף שאח"ז

והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה . מהכא דרשינן פ"ק דכריתות (דף ה:) דכ"ג בן כ"ג טעון משיחה והיינו הא נמי דמצריך בתמורה (דף יא) האוא קרא לכהנים גדולים :

שתהא כולה בהקטרה . פי' בקונטרס שלא יעשה לה טו] שיריים והא דבעי לקמן ורבי יהודה האי כליל תקטר מאי עביד ליה כיון דההוא מנחת כהנים פשיטא דכולה כליל ולא איצטריך אלא לר"ש דקסבר משל עולם תהא עוד פי' לא שהיא קריבה לחצאין : ור"י לא דריש . הכא לא דריש ר"ש ו"ו וכן פ"ק דסנהדרין (דף יד.) גבי וסמכו ושופטיך ובפ"ק דסוטה (דף ו:) אבל ו"ו מוסיף על ענין ראשון [בפרק ב"ק הקומץ רבה*] דריש מן] וכן ו"ו הדר מרבינן דריש מרובה (ב"ק דף סה:) ופרק ב' דע"ז (דף כח.) וקשה דבפרק כל האסורין (תמורה דף כח:) דריש ליה גבי אם נאמר טנח למה נאמר רובע ומו"ז הוא דדרשינן הכי ויש לומר דמשום דאיכא מן מוכח דומן למדרש אתא מיהו קך קושיא דריש ד' מיתות (סנהדרין דף נא:) גבי בת כהן אחת ארוסה ואחת נשואה בשריפה דריש בת ובת כר' עקיבא ובריתא דריש פירקין *מוכח כר"ש ובמעילה פרק קדשי מזבח (דף י.*) דריש ר"ש דם שרץ דטמא מדכתיב וזה ומוכח *בבראשית רבה דמו"ז קדריש ותו דרבי יהודה דריש הכא ו"ו ובפרק אלו מגילות (ב"מ דף נ.) גבי ומגלחתה וסוף פ"ק דסנהדרין (דף יז.) גבי ושופטיך דריש ו"ו ובריש תמורה (דף ב:) גבי ואם המר ימיר אמרינן ו"ו לא דריש ופי' טרף בקלפי (יומא דף מג.) איברים ופדרים שנתעכלו מבערב ופ"ב דסנהדרין (דף כא.) גבי מלך דלא שרו רבי יהודה ור"ש אלא י"ח נשים ומאן דדריש ו"ו דריש ספי ושמא להני דרשי הוא דלא דרשי ליה ומובא אשכחן כי ה"ג* :

חק ז] לעולם תהא . דה"א אהרן מקריב חביתין בכל יום ובניו בשעה שנעשו כהנים גדולים אע"פ שכבר נתחנכו בכהונת הדיוט ורבי שמעון לית ליה האי סברא :

אף כאן לא תעשה על אכילתו . אבל איסורא נפקא לן מכליל תקטר וקלא קושיא אמאי לא דרשינן לאו נמי מדכתיב לאמר לאו אמור כדדרשינן פרק כל שעה (פסחים דף מג.) :

יש לו נסכים . שהפרישן בחיים דלאחר מיתה הוי הכל הפקר :

דקא מדחקא לישכה . שבבית שני שהיו כהנים שלא הוציאו שנתן* :

חטאת מלמד שמועלין בה . תימה יז] תיפוק לי דקדשי בדק הבית היא ויש לומר דאיצטריך למועל אחר מועל *דליכא אלא בבהמה וכלי שרת בלבד :

ואין

רבינו גרשום

ושלימה היתה קריבה בין לר' שמעון בין לר' יהודה. שלא היו מקריבין אותה לחצאין אלא שלימה . חק עולם משל עולם . כלומר משל רבים דהיינו צבור . שתהא כולה בהקטרה כלומר שלימה . אהרן בפני עצמו חביתין שלו : ובניו בפני עצמן כשמתחנכין אחד מבניו לעבודה מקריב תחילה עשירית האיפה : אם כן דלהדרא דרשא אתי והו לא לכתוב בניו . ור' שמעון דנפקא ליה דשלימה היתה קריבה מכליל תקטר אותה מאי עביד ליה: לכ"ג שמת בחצי היום . חוקה לעולם תהא שבכל יום יקריבנה. עליונה חביתים. ותחתונה שאר מנחת כהן . בלא תאכל . שלוקה אם אכלה . והתנן א"ר שמעון ז' דברים התקינו בס' שקלים וזה אחד מהן אותה שאמר למעלה בראשונה היו ממשכנין את מוצאה וכו'. ועובד כוכבים ששלח עולתו וכו' כיון דהוו דקא מידחקי לישכה שהיו מתין בכל שנה כדאמרי' בפ"ק דיומא ושנות רשעים תקצורנה . ואילו היו מביאין מן הלשכה היתה מתרוששת: כיון דהוו דקא פשעי בית שפעמים לא היו מביאין כיון

קמט א מיי' פ"ג מהל' תמידין ומוספין הלכה כב :
קנ ב מיי' שם ופ"ב מהל' מעה"ק הל"ד :
קנא ג מיי' פ"ה מהל' כלי המקדש הלט"ו :
קנב ד מיי' פ"ג מהל' מעה"ק הל"ב ופ"ד מהל' שקלים הל"ג :
קנג ה מיי' פ"ד מהל' שקלים הל"ד :
לעיל יט.
קנד ו ז מיי' פ"ג מהל' מעילה הל"ו :

גירסת הל"ק תימה מהכא פי' מבואה ור"ל דהכא דריש מדכתיב המשיח והיינו הא נמי דמצריך הוי קרא לקמן כו' והיכא בתמורה מוכח דלא מיירי בתמורה הכא דהכא

[דף נג]

[ועי' תוס' סוטה ד"ה וכתיב]

[סדר ... פ' ס' ור"ש דר"ש מפיק מדכתיב בטמאה ולא כתיב בטמאה ובע"כ שטמאה לאו סיט לגמי סוס' בכ"ל]

[ועי' תוס' מ"ק ת. ד"ה אלו וכיום ותוס' סנהדרין יז. ד"ה ור"ש]

נושא
מת כהן הגדול ולא מנו אחר תחתיו מאין מביאין החביתין
כ"ש - משל ציבור
ר' יהודה - משל יורשין

נושא
מח' ר' יהודה ור"ש איך לדרוש הפסוקים ביקרא ו' המקטרים חביתין

נושא
באים נס' באמת עובד דמדאורייתא על הציבור להביא את החביתין במקרה שמת כהן הגדול ולא מנו אחר תחתיו והרי קתני שנדון תקנת חכ'

מקנה
יישני תקנות הוו
פירוש
בשלבים

שיטה מקובצת

א] מתיבות מתני' לא מינו כו' עד היתה קריבה גמ' נמחק והקטר לעיל נ ע"ב בסוף מתני': ב] חיבות מנחת כ"ג מנחת כהן הדיוט נמחק : כליל . תיבת תקטר למה לי כיון דכתיב כליל כליל : ג] תיבת ליתן נמחק : ד] תקנות . כתובות דף יב ע"א : ס] מתיבות מתני' ושלימה עד משל צבור גמ' נמחק והקטר לעיל נ ע"ב אחר ד"ה לא יביא : ו] המשיח . דהכי משמע הכהן המשיח שמת תחתיו : ז] עצמן ליום : ח] שיעמוד מתן תמיד : ט] כתיב בקרא : י] בראשונה היו : יא] שנודרים . נדרים ונדבות : יב] אותה . היינו : יג] אדאורייתא . כמעיקרא : יד] מעילה . פי' דקרבן מעילה ממש תקן רבנן וא"ת שהוא מביא חולין לעזרה וי"ל דכיון שהתנו ב"ד שתקדש קדושת דמים האפר ממילא אית בה מעילה וכן מועלין בדמים משיצאו לנחל קדרון כדתנן במס' יומא ואסורי' דהך מעילה מדרבנן משום האי טעמא נמי ב"ד מתנו שיקדשו לדמי מידי מעילתו ראשונה חוזרת קדושה לחול עליו בתנאי ב"ד : טו] שיריים . ולא נהירא דא"כ מאי קא קשיא ליה בסמוך ור"ש האי אותה מאי עביד ליה הא מבעיא ליה לדרשה דאותה ולא חציה עכ"ל תו"ח וי"ל כיון דרישא דקרא לר"ש לא אתי לכהן שמת ולא מינו אף אותה דסיפא דקרא לא אתי למימר אותה ולא חציה . דברי תלמיד : טז] דריש עיין תוס' לעיל דף יט ע"א : יז] תימה . בין למ"ד קדשי בדק הבית היא ובין למ"ד קדשי מזבח היא בתרוייהו אית בהו מעילה וי"ל דאשמעינן קרא דמועלין בה בקדשי מזבח דיש בה מועל אחר מועל . תוס' אחרות :

שקלים ז. ויקרא ו
יג] זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו עשירית האיפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב
טו] והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אותה חק עולם לה' כליל תקטר

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מאי וכו' לכ"ג משמע כצ"ל ותיבת ד' נמחק : (ב) ד"ה דקא וכו' תקינו דלגבי מיורשין :

[יומא מג. ופ"ע]

* מאחר דלר' יהודה מיורשין אתי הוי מנחת כהנים ובעי"ש דבעיה בניו (עי' תוס' ד"ה עתה)

ויקרא ו: טז
וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל

לקמן עג: שקלים פ"ז מ"ו